

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Priprema izvoza

(Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova)

1. Cilj Programa kreditiranja i namjena kredita

Cilj Programa je kreditiranje obrtnih sredstava namijenjenih pripremi proizvodnje za izvoz i naplati obavljenog izvoza.

Kreditira se isključivo priprema robnog izvoza i naplata istog, dok je izvoz usluga isključen, izuzevši izvoz graditeljskih i transportnih usluga te ako je izvoz usluga neposredno vezan uz izvoz roba (montaža i sl.) i ako se radi o uslugama dorade ili izvoza na osnovu detašmana (Međudržavnih ugovora). Kod usluga dorade može se kreditirati samo faza izvoza. Također se kreditna sredstva mogu koristiti za kreditiranje pripreme proizvodnje za izvoz kapitalnih dobara.

Ovim Programom ne kreditira se:

- priprema izvoza i izvoz sirovina,
- roba pod izvoznim kontigentom (ili zabranom),
- izvoz naoružanja i vojne opreme,
- izvoz produkata ekološki neprihvatljive proizvodnje te
- posredovanje u trgovini s inozemstvom (reeksport).

Poslovne banke mogu plasirati kredite krajnjim korisnicima kredita za pripremu izvoza, izvoz, ili za cijeli ciklus od pripreme izvoza do naplate izvoznog posla.

2. Korisnici kredita

Poduzetnici koji koriste kredit po ovom Programu su krajnji korisnici kredita, a mogu biti: ¹

- **trgovačka društva, obrtnici ili zadruge.**

Poslovne banke koje su s HBOR-om ugovorile suradnju na provođenju ovog Programa kreditiranja mogu biti korisnici kredita. Poslovne banke dužne su sredstva kredita plasirati krajnjim korisnicima u skladu s Programom.

¹ Krediti se ne mogu odobriti krajnjim korisnicima u čijoj su vlasničkoj strukturi dužnosnici u smislu Zakona o sprječavanju sukoba interesa (NN 26/11 i 12/12) koji imaju 0,5% ili više dionica, odnosno udjela u vlasništvu niti dužnosnicima koji su svoja upravljačka prava na temelju udjela u kapitalu društva prenijeli na drugu osobu ili posebno tijelo. U tom smislu krediti se ne mogu odobriti niti povezanim osobama dužnosnika koje čine bračni ili izvanbračni drug, njegovi srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća, sestre te posvojitelj odnosno posvojenik dužnosnika te ostale osobe koje se opravdano mogu smatrati interesno povezanim s dužnosnikom; roditeljima bračnog ili izvanbračnog druga dužnosnika; te rukovodećim članovima parlamentarnih stranaka, a bez potvrde Povjerenstva za sukob interesa kako u predmetnom zahtjevu nema sukoba interesa.

Pravo na kredit ne postoji, već HBOR o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

3. Način kreditiranja i podnošenja zahtjeva za kredit

HBOR provodi ovaj Program:

- **kreditiranjem putem poslovnih banaka**

Dokumentirani zahtjevi za kredit podnose se poslovnim bankama koje su s HBOR-om ugovorile suradnju na provođenju Programa. Popis ovih poslovnih banaka je sastavni dio Programa kreditiranja.

Ovisno o odluci nadležnog tijela HBOR-a, poslovna banka i HBOR zaključuju ugovor o kreditu za krajnjeg korisnika. Temeljem ugovora o kreditu između poslovne banke i HBOR-a, poslovna banka zaključuje ugovor o kreditu s krajnjim korisnikom kredita.

- **kreditiranjem po modelu podjele rizika**

Dokumentirani zahtjevi za kredit podnose se poslovnim bankama s kojima je HBOR ugovorio i suradnju na provođenju Programa po modelu podjele rizika.

Pojam, namjena i način kreditiranja te ostale specifične odredbe kreditiranja uz podjelu rizika s poslovnim bankama propisane su u okviru provedbene i ugovorne dokumentacije. Informacije o modelu podjele rizika s popisom poslovnih banaka dostupne su na mrežnim stranicama HBOR-a www.hbor.hr.

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentirani obveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

4. Iznos i otplata kredita

HBOR i poslovna banka dogovaraju iznos kredita po svakom pojedinom krajnjem korisniku kredita, s tim da jedan ugovor može biti zaključen za više različitih poslova pripreme izvoza ili izvoz.

Poslovna banka i HBOR ugovaraju iznos okvirnog revolving kredita, a stanje kredita poslovna banka pravda nakon šest mjeseci od kada je kredit raspoloživ za korištenje te dostavlja izvještaj o namjenskom korištenju kredita jednom godišnje. Kroz cijelo vrijeme korištenja moguće je vraćati ili povlačiti sredstva do odobrenog okvirnog iznosa.

Ukoliko se kredit odobrava na rok kraći od jedne godine pravdanje stanja kredita te izvještaj o namjenskom korištenju kredita obavlja se tromjesečno, odnosno šestomjesečno ovisno o roku trajanja kredita.

Visina iznosa kredita nije ograničena, a ovisi o raspoloživim sredstvima HBOR-a, proračunu potrebnih obrtnih sredstava, mišljenju poslovne banke, kreditnoj sposobnosti krajnjeg korisnika kredita, ostvarenoj visini izvoznih poslova te vrsti i kvaliteti ponuđenih instrumenata osiguranja.

Kredit se ugovaraju u kunama uz valutnu klauzulu za sva nova odobrenja. U zahtjevima za produženje roka korištenja okvirnog revolving kredita poslovna banka može zatražiti promjenu valute odobrenog kuskog kredita u kredit uz valutnu klauzulu ili zadržati kredit u kunama.

a) Rok otplate kredita - do jedne godine od datuma kad je kredit raspoloživ za korištenje, uz tromjesečno, odnosno šestomjesečno usklađenje razine kredita u otplati, ovisno o trajanju kredita. Kredit odobren na godinu dana dospijeva na naplatu u cijelosti i ranije, ako poslovna banka nije po proteku šest mjeseci do desetog u mjesecu koji slijedi dostavila HBOR-u izvještaj o stanju kredita. U tom slučaju smatra se da je iznos kredita dospio na naplatu na dan desetog u mjesecu po proteku šestomjesečja. Navedeno se na odgovarajući način ugovara za kredite odobrene na kraći rok, pri čemu se u obzir uzimaju tromjesečja.

b) Produžetak ugovora - ako poslovna banka (izvoznik) podnosi zahtjev za produženje roka korištenja okvirnog revolving kredita isti trebaju podnijeti HBOR-u najkasnije petnaest radnih dana prije dospijeca kredita s obrazloženjem, uz uredno te na vrijeme dostavljen Izvještaj o namjenskom korištenju kredita. U slučaju odobrenja produljenja roka korištenja kredita, kredit može biti produžen za godinu dana ili kraće.

Iznimno, može se odobriti dulji rok otplate kredita s dospijećem u razdoblju od 31.12.2016. do 30.04.2017. godine prema posebnim uvjetima za poslovne banke. Ovo je mjera privremenog produljenja roka otplate kredita koja se primjenjuje na zahtjeve za odobrenje kredita zaprimljene u HBOR-u do 30.06.2014. godine ili do iskorištenja raspoloživih sredstava HBOR-a za provedbu mjere. Kredite odobrene prema mjeri privremenog produljenja roka otplate kredita nije moguće obnoviti odnosno produljiti ugovoreni rok dospijeca kredita.

5. Kamate

Kamatna stopa za krajnjeg korisnika kredita utvrđuje se najmanje u visini osnovne stope uvećane za maržu koja se utvrđuje ovisno o ocjeni kreditnog ranga krajnjeg korisnika kredita i ponuđenih instrumenata osiguranja (kolateralizacija) sukladno HBOR-ovom Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne stope.

Kamatna stopa je fiksna. Obračun kamate obavlja se proporcionalnom metodom, a kamata se obračunava i naplaćuje tromjesečno.

Visine nominalnih kamatnih stopa nalaze se u prilogu programa kreditiranja (Prilog 1) te su objavljene na mrežnim stranicama HBOR-a.

6. Naknade

Naknada za obradu i obnavljanje kreditnog zahtjeva

- 1,0% jednokratno na iznos odobrenog kredita, a najmanje 500,00 (petsto) kuna, a naplaćuje se prije ili istodobno s prvim korištenjem kredita;
- ukoliko se kredit odobrava (obnavlja) na rok kraći od godinu dana HBOR će obračunati naknadu kako slijedi:
 - a) do tri mjeseca u visini 0,25% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita,
 - b) do šest mjeseci u visini 0,5% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita i
 - c) do devet mjeseci u visini 0,75% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita.

Naknada za rezervaciju sredstava

- obračunava se kvartalno u visini od 0,25% godišnje na neiskorišteni iznos kredita, počevši od datuma od kojeg poslovna banka može početi koristiti kredit.

7. Korištenje kredita

Kredit je moguće koristiti kroz cijeli životni vijek kredita. Datum otkad je kredit raspoloživ za korištenje ugovorit će se između poslovne banke i HBOR-a na način da prvi dan korištenja kredita slijedi nakon petnaest dana od donošenja odluke o kreditu, vodeći računa o potrebnim radnjama oko zaključenja ugovora o kreditu.

Poslovna banka je dužna isti, a najkasnije sljedeći radni dan plasirati sredstva krajnjem korisniku kredita, a za HBOR je prihvatljivo i ako poslovna banka isplati sredstva krajnjem korisniku kredita i prije povlačenja sredstava od HBOR-a.

HBOR će isplatiti sredstva poslovnoj banci na temelju njenog zahtjeva, koji najmanje mora sadržavati sljedeće podatke:

- redni broj i datum zahtjeva,
- broj ugovora s kojeg se povlače sredstva te račun i partija kredita,
- iznos u kunama za koji se traži povlačenje kredita,
- točan naziv i sjedište krajnjeg korisnika kredita,
- naziv robe ili usluge koja se izvozi.

Obrazac „Zahtjev za povlačenje sredstava” s privicima je standardiziran (Obrazac Z, Prilog 1z, Prilog 2z) i sastavni je dio ovog Programa.

Poslovna banka može koristiti kredit počevši od odobrenog roka za korištenje kredita te se isti na temelju zahtjeva može povlačiti više puta do dospijeca kredita.

a) Pravljanje razine kredita u otplati

Poslovna banka pravda stanje kredita na način da HBOR-u do desetog u mjesecu koji slijedi nakon proteka šest mjeseci, a sa stanjem na zadnji dan šestomjesečja, dostavi podatak o iznosu kredita koji je u mogućnosti pravdati raspoloživom dokumentacijom. Obrazac “Izveštaj o stanju kredita” s privicima je standardiziran (Obrazac I, Prilog 1i, Prilog 2i) i sastavni je dio ovog Programa.

Ako je iznos kredita koji poslovna banka može pravdati manji od stanja kredita, poslovna banka je razliku dužna vratiti HBOR-u, s tim da se smatra kako iznos dospijeva na naplatu desetog u onom mjesecu koji slijedi po proteku šest mjeseci.

Ukoliko je proces proizvodnje duži od godine dana primjenjuju se rokovi sukladno Ugovoru o izvozu.

Pravljanje razine kredita u otplati za kredite koji su odobreni na rok kraći od godinu dana potrebno je izvršiti tromjesečno.

b) Namjensko korištenje kredita

Poslovna banka je dužna kredit koristiti namjenski u skladu s odredbama ovog Programa. HBOR zadržava pravo kontrole namjenskog korištenja kredita i obvezuje poslovnu banku na pribavljanje i čuvanje dokumentacije te vođenje evidencije koja omogućuju brzu i učinkovitu kontrolu namjenskog korištenja kredita.

HBOR će sa stajališta namjenske kontrole kredita naročito kontrolirati sljedeće:

- je li i kada kredit plasiran krajnjem korisniku, a u skladu s odredbama ovog Programa,
- ako je korišten kredit samo za pripremu izvoza - je li izvoz i izvršen najmanje u iznosu korištenog kredita,
- ako je korišten kredit za izvoz - je li izvoz naplaćen (kada i u kojem iznosu).

Poslovna banka dužna je godišnje (petnaest dana prije dospjeća kredita) dostaviti HBOR-u izvještaj o namjenskom korištenju kredita, odnosno ako je kredit odobren na kraći rok po pisanom zahtjevu HBOR-a.

Obrazac "Izvještaj o namjenskom korištenju kredita" (Obrazac N) je standardiziran i sastavni je dio ovog Programa kreditiranja.

Poslovna banka dužna je s krajnjim korisnicima kredita zaključiti ugovor o kreditu te formirati, voditi i čuvati dosje. Kako HBOR zadržava pravo kontrole namjenskog korištenja kredita poslovna banka je dužna HBOR-u, na njegov zahtjev, omogućiti uvid u svaki dosje.

Osim uobičajene dokumentacije koju treba sadržavati svaki kreditni dosje, poslovna banka je dužna u dosjeu osigurati i sljedeću dokumentaciju:

- ugovor o zaključenom poslu izvoza i/ili narudžbu,
- dokaz o doznakama sredstava krajnjem korisniku kredita,
- odgovarajuću carinsku deklaraciju, ako je ista predviđena propisima,
- dokaz o naplati izvoza (obrazac 10),
- dokaz o povratu sredstava poslovnoj banci od strane krajnjeg korisnika kredita.

8. Instrumenti osiguranja

Za osiguranje urednog izvršenja obveza po kreditima HBOR prihvaća mjenice i zadužnice, zalog ili fiducijarni prijenos vlasništva na imovini uz policu osiguranja imovine vinkuliranu u korist HBOR-a, bankarska jamstva, HBOR-ovu policu osiguranja naplate izvoznih potraživanja i druge uobičajene instrumente osiguranja u bankarskom poslovanju.

Krajnji korisnik dogovara instrumente osiguranja s poslovnom bankom.

Sve troškove u svezi pribavljanja instrumenata osiguranja i provedbe osiguranja te izmjena provedenih osiguranja snosi krajnji korisnik kredita i/ili izdavatelj instrumenata osiguranja.

9. Ostale odredbe

Na sve ono što u ovom Programu kreditiranja nije navedeno primjenjuje se Odluka o općim uvjetima kreditnog poslovanja HBOR-a, Opći uvjeti osiguranja plasmana HBOR-a, Odluka o kamatnim stopama HBOR-a i Pravilnik o načinu i rokovima obračuna kamata, Odluka o naknadama za usluge koje obavlja HBOR i Pravilnik o načinu obračuna naknada, Pravilnik o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope te odredbe ostalih akata HBOR-a i odluke nadležnih tijela HBOR-a.

10. Potrebna dokumentacija

Uz zahtjev za odobrenje kredita² krajnji korisnik kredita dostavlja poslovnoj banci sljedeću dokumentaciju:

- Karton deponiranih potpisa za raspolaganje sredstvima računa,
- Podatke o instrumentima osiguranja (ako se radi o hipoteci na nekretninama potrebno je dostaviti elaborat procjene vrijednosti nekretnina s fotografijom objekta izrađen od ovlaštenog sudskog vještaka, i to ne stariji od 3 godine za stambene građevine odnosno ne stariji od 1 godine za poslovne građevine te zemljišnoknjižni izvadak ne stariji od 30 dana),
- Opis izvoznih poslova i potrebne pripreme izvoza,
- Ugovor ili narudžbu za konkretan izvozni posao,
- Potvrda nadležne Porezne uprave o stanju obveza prema Državi (ne starija od 30 dana).

Ostala dokumentacija ovisno o pravnom statusu korisnika kredita:

a) Trgovačka društva/ Zadruga

- Izvod iz sudskog registra (ne stariji od 30 dana);
- Potvrda o dodijeljenom osobnom identifikacijskom broju (OIB);
- Osnivački akti društva (Društveni ugovor za d.o.o., Statut za d.d.);
- Obavijest o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u;
- Podaci o bonitetu (BON 1), odnosno podaci o solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana;
- Za poduzetnike za koje je propisana obveza revizije godišnjih financijskih izvještaja sukladno Zakonu o računovodstvu: Revidirani godišnji financijski izvještaji za protekle dvije poslovne godine;
- Za poduzetnike za koje nije propisana obveza revizije godišnjih financijskih izvještaja: Godišnji financijski izvještaji: Bilanca – obrazac POD-BIL, Račun dobiti i gubitka – obrazac POD-RDG, Dodatni podaci – obrazac POD-DOP te za srednje i velike poduzetnike i Izvještaj o novčanom tijeku – obrazac POD-NTD i POD-NTI, za protekle dvije poslovne godine sastavljeni sukladno Zakonu o računovodstvu.

Ukoliko su krajnji korisnici kredita Zadruga iste dostavljaju financijska izvješća i pravnu dokumentaciju sukladno zakonskim propisima koji se odnose na Zadruga.

b) Obrti

- Obrtnica ili Rješenje o obrtu sa priložima;
- Potvrda o dodijeljenom osobnom identifikacijskom broju (OIB);
- Podaci o solventnosti (obrazac BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana;
- Prijava poreza na dohodak (rješenje) za posljednje dvije godine ili financijski izvještaji ukoliko je poduzetnik obveznik poreza na dobit (Bilancia - obrazac POD-BIL, Račun dobiti i gubitka - obrazac POD-RDG, bilješke uz financijske izvještaje);
- Knjiga primitaka i izdataka - obrazac KPI;
- Popis dugotrajne imovine - obrazac DI;
- Evidencija o tražbinama i obvezama - obrazac TO.

HBOR zadržava pravo zatražiti i drugu dokumentaciju potrebnu za obradu kreditnog zahtjeva.

² Obrazac zahtjeva za odobrenje kredita nalazi se na mrežnim stranicama HBOR-a www.hbor.hr.

Prilog 1

VISINA KAMATNIH STOPA PO PROGRAMU „PRIPREMA IZVOZA“

a) za kredite koji se odobravaju na rok do jedne godine i za kredite kojima se produljuje ugovoreni rok dospjeća:

Visina kamatne stope za krajnjeg korisnika kredita*			
Kreditni rang	Kolateralizacija (osiguranje)		
	Visoka	Normalna	Niska
Jak (AAA-A)	4,0%	4,0%	4,0%
Dobar (BBB)	4,0%	4,0%	4,0%
Zadovoljavajući (BB)	4,0%	4,0%	4,4%
Slab (B)	4,0%	4,4%	6,7%
Loš / financijske teškoće (CCC i niže)	4,4%	6,7%	9,9%

*efektivna kamatna stopa kreće se u rasponu od 5,19 % do 11,58% godišnje

b) za kredite koji se odobravaju prema mjeri privremenog produljenja roka otplate kredita s dospjećem u razdoblju od 31.12.2016. do 30.04.2017. godine:

Visina kamatne stope za krajnjeg korisnika kredita*			
Kreditni rang	Kolateralizacija (osiguranje)		
	Visoka	Normalna	Niska
Jak (AAA-A)	4,0%	4,0%	4,0%
Dobar (BBB)	4,0%	4,0%	4,0%
Zadovoljavajući (BB)	4,0%	4,0%	5,0%
Slab (B)	4,0%	5,0%	7,4%
Loš / financijske teškoće (CCC i niže)	5,0%	7,4%	10,6%

*efektivna kamatna stopa kreće se u rasponu od 4,49 % do 11,63% godišnje

c) za kredite koji se odobravaju za **izvoznike početnike**, a koji se definiraju kao gospodarski subjekti koji prvi put uopće nastupaju na stranim tržištima ili koji po prvi put nastupaju na stranom tržištu na kojem do sada nisu bili prisutni ili koji na strano tržište na kojem su već prisutni plasiraju novi proizvod i/ili uslugu bez obzira na ročnost kredita:

Visina kamatne stope za krajnjeg korisnika kredita			
Kreditni rang	Kolateralizacija (osiguranje)		
	Visoka	Normalna	Niska
Jak (AAA-A)	2,0%	2,0%	2,0%
Dobar (BBB)	2,0%	2,0%	3,0%
Zadovoljavajući (BB)	2,0%	3,0%	4,4%
Slab (B)	3,0%	4,4%	6,7%
Loš / financijske teškoće (CCC i niže)	4,4%	6,7%	9,9%

*efektivna kamatna stopa kreće se u rasponu 3,08% do 11,58% godišnje